

Zelf procederen haalbaar of niet?

Emotie kan objectiviteit in de weg staan

Iedereen kan ooit in de situatie komen dat het eigen recht halen nodig of zelfs noodzakelijk is. Omdat juridisch adviseurs kostbaar zijn, overwegen mensen nogal eens om zelf aan de slag te gaan. Uiteindelijk kan het vergeten van een detail ertoe leiden dat de zaak wordt verloren. Maar soms is het wél handig om zelf aan de slag te gaan, mits... In deze Juris de overweging: zelf doen of laten doen?

Frans Rovers (59) heeft een aparte kast op zijn kamer staan met alleen dossiers erin. 'Dit gaat over mijn aangepaste auto', zegt hij terwijl een twintig centimeter breed pak papier aanwijst. 'Deze stapel over de huishoudelijke hulp. De groene papierberg is voor de woningaanpassing. Nou, zo kan ik nog wel een tijdje doorgaan.'

Frans heeft een aandoening aan zijn zenuwstelsel die waarschijnlijk is veroorzaakt door de gifstoffen waarmee hij ooit werkte. Jarenlang heeft hij het moeten doen zonder goede diagnose. 'Ik wist niet eens of mijn toestand stabiel was of dat ik steeds verder achteruit zou gaan', zegt hij. Inmiddels weet hij dat hij achteruit gaat. De laatste jaren gaat dat harder dan voorheen.

Bewijzen

Frans is snel door zijn energie heen en de ene dag gaat het beter dan de andere. 'Instanties vinden het lastig

als je niet een duidelijk ziektebeeld hebt. Het betekent dat je steeds maar moet bewijzen wat je mankeert, wat je wél en wat je niet kunt. Dat geldt niet alleen voor instanties maar ook voor juridisch adviseurs of advocaten. Sinds ik ziek werd - ik was toen 31 jaar oud - heb ik er al heel wat gezien.'

Reden voor Frans om zelf aan de slag te gaan. Hij diende zijn eigen bezwaarschriften in, ging naar hoorzittingen als dat nodig was en voerde zelf het woord bij de rechter. 'Die bezwaarschriften, dat is nog wel te doen. Hoorzitting? Geen probleem. Ik dacht dat ik ook wel beroep kon instellen, maar dat viel enorm tegen. Eén keer heb ik zelf mijn zaak bepleit bij de bestuursrechter en bleek dat ik veel vergeten was. Uiteindelijk heb ik daar bijna ruzie gekregen omdat die man nogal geïrriteerd reageerde en zei dat ik een advocaat had moeten meenemen omdat ik niet goed ingevoerd was.

Terwijl het over mijn eigen situatie ging! Achteraf gezien bedoelde hij dat ik de procedures niet kende, maar zo zag ik het toen niet.' Inmiddels heeft Frans een tussenweg gekozen. Hij zoekt nog veel zelf uit, maar schakelt wel een advocaat in als hij naar de rechter moet.

Model

Zijn verhaal kan model staan voor veel mensen die zich afvragen of het echt nodig is om een advocaat in te schakelen. Net als Frans denken velen dat zij zo goed in de materie zitten dat zij best zelf aan de slag kunnen gaan. In principe kan bij bestuurszaken - uitkeringen, voorzieningen en dergelijke - iemand

gewoon zelf het woord voeren. Vaak is dat niet verstandig, omdat er veel komt kijken bij een beroepsprocedure. Heeft iemand een juridische achtergrond dan kan het al veel gemakkelijker zijn. Maar er is meer: wie procedeert over zijn of haar eigen leven staat daar niet blanco tegenover. De weigering van de gemeente om bijvoorbeeld een scootmobiel te verstrekken, betekent voor iemand persoonlijk vaak een beperking in de bewegingsvrijheid. Als een kritische vraag wordt gesteld over de wijze van aanvragen, is het moeilijk om daar objectief tegenover te blijven staan. Wie een emotionele betrokkenheid heeft, doet er niet verstandig aan zelf te procederen. Dat

geldt niet alleen voor de eigen voorzieningen of uitkering, maar ook voor die van kinderen of ouders. De gemoederen kunnen snel hoog oplopen, waardoor de aandacht wordt afgeleid van het eigenlijke onderwerp. Emoties kunnen daarnaast de objectiviteit beïnvloeden, zodat niet de juiste argumenten worden aangevoerd. Een ander aspect speelt ook een rol: ervaring en expertise. Iemand die juridisch geschoold is, heeft daarmee niet automatisch kennis over een regeling of uitkering. Of van jurisprudentie en samenhangende regels en wetten. Je kan de beste bedoelingen hebben, maar door gebrek aan inhoudelijke kennis faliekant de

plank misslaan en daardoor nodeloos een zaak 'verliezen'.

Broekie

Dat gebeurt overigens niet alleen bij leken. Niet goed ingevoerde advocaten kunnen ook missers maken. Frans Govers heeft dat meegemaakt: 'Je moet ervoor zorgen dat je een advocaat hebt die gespecialiseerd is in dit soort zaken. Ik heb vroeger de fout gemaakt om volledig af te gaan op de advocaat die de rechtsbijstandverzekeraar aandroeg, omdat ik aannam dat die deskundig was. In mijn geval was dat zeker niet zo. Het was een broekie die net kwam kijken en dus ook behoorlijk wat fouten maakte. Regelingen of voorzieningen in de sociale zekerheid zijn altijd erg ingewikkeld. Je kan denken dat iets simpel is, maar dat is het nooit. Inmiddels heb ik een gespecialiseerde advocaat. Die staat ook open voor suggesties.'

In samenspraak met de advocaat heeft Frans zelfs besloten om een keer zelf het woord te voeren in een zaak. 'Mijn verhaal kwam toen veel meer over dan het verhaal van een beroeps', legt hij uit. 'Maar ik ga nooit meer alleen aan de slag. Ik zou mensen altijd aanraden om zich te laten bijstaan door een specialist. Al is het alleen maar om te controleren of je niets bent vergeten.'

Tekst - Rietje Krijnen
Foto - iStockphoto

